

KIŞ GELMEDEN - SEVDA DOLU BİR YAZ

Füruzan ilk kitabı *Parasız Yatılı*yla 1972 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazanan ilk kadın yazar oldu. İlk kitaplarında kötü yola düşmüş kadın ve kızların, çöken burjuva ailelerinin, yoksulluk ve yalnızlıkla boğuşan kadın ve çocukların, yeni ortamlarda bunalan ve yurt özlemi çeken göçmenlerin dramlarına sevecenlikle yaklaştı; kişileri derinlemesine inceledi, anlatımını ayrıntularla besledi. 12 Mart dönemini anlattığı ilk romanı *Kırk Yedi'liler* ile 1975 TDK Roman Ödülü'nü kazandı. 1975'te bir sanatçılar programıyla (D.A.A.D.) çağrıldığı Batı Berlin'de bir yıl kalarak işçiler ve sanatçılarla röportajlar yaptı. *Dokuz Çağdaş Türk Öykücüsü* (1982, Volk und Welt Verlag) antolojisiyle *Die Kinder der Türkei* (1979, Kinderbuch Verlag) çocuk kitabını ise Doğu Berlin'de konuk kaldığı dönemde hazırladı. Öyküleri Fransızca, İspanyolca, Farsça, İtalyanca, Japonca, İngilizce, Rusça, Bulgarca, Boşnakça gibi dillere çevrildi: Öykülerinden yapılan bir toplam A. Saraçgil çevirisiyle 1991'de Napoli'de, *Kırk Yedi'liler* S. Pirvanova çevirisiyle 1986'da Bulgaristan'da, "Sevda Dolu Bir Yaz", "Nehir" ve "İskele Parklarında" öyküleri Damian Craft çevirisiyle 2001'de Londra'da, *Parasız Yatılı* Elif Deniz-Pierre Vincent çevirisiyle (*Pensionnaire d'état*) 2010'da Fransa'da, *Gül Mevsimidir* Gülbende Kuray Ulusoy çevirisiyle (*La stagione delle rose*) 2016'da İtalya'da yayımlandı. 2006'da 10. Ankara Öykü Günleri'nde, 2007'de Dil Derneği'nin Dil Bayramı'nda ve Antalya Öykü Günleri'nde, 2008'de 7. İzmir Öykü Günleri'nde onur ödülleri aldı. 2008 TÜYAP İstanbul Kitap Fuarı'nın Onur Yazarı seçildi. 2009'da Dil Derneği İzmir şubesine Türk Diline Emek Ödülü verildi. 2017'de 9. Kadıköy Kitap Günleri'nin Onur Yazarı seçildi.

1981'de Ömer Kavur'la birlikte senaryolaştırdığı "Ah Güzel İstanbul" öyküsü sinema filmi olarak çekildi, Antalya Film Festivali'nde ödül aldı. 1986-87 yıllarında "Gecenin Öteki Yüzü" öyküsünü Okan Uysal ile birlikte senaryolaştırdı; TRT'de dizi film olarak çekildi ve yılın en iyi dizisi seçildi. 1988-90 yıllarında çektiği *Benim Sinemalarım* 1990'da Cannes Film Festivali'nin "Eleştirmenlerin 7 Günü" ve "Altın Kamera" dallarından çağrı olarak 158 film arasından seçilen 8 filmden biri olarak gösterime girdi; 1991'de ise Uluslararası İran Fecr Film Festivali'ndeki Uluslararası Jüri'den "En İyi İlk Film Jüri Özel Ödülü"nü kazandı ve Tokyo Uluslararası Film Festivali'nde seçilen "En İyi On Asya Filmi" arasında yer aldı. "Kış Gelmeden" (1997) ve "Sevda Dolu Bir Yaz" (2001) öykülerini oyunlaştırdı ve bu oyunlar Devlet Tiyatroları'nda yaklaşık 200 kez sahnelendi.

Öykü: *Parasız Yatılı* (1971), *Kuşatma* (1972), *Benim Sinemalarım* (1973), *Gül Mevsimidir* (uzun öykü, 1973), *Gecenin Öteki Yüzü* (1982), *Sevda Dolu Bir Yaz* (1999). **Roman:** *Kırk Yedi'liler* (1974), *Berlin'in Nar Çiçeği* (1988). **Gezi-Röportaj:** *Yeni Konuklar* (1977), *Evsahipleri* (1981), *Balkan Yolcusu* (1994). **Oyun:** *Redife'ye Güzelleme* (1981), *Kış Gelmeden – Sevda Dolu Bir Yaz* (2018). **Şiir:** *Lodoslar Kenti* (1991). **Çocuk Kitabı:** *Die Kinder der Türkei (Türkiye Çocukları)*, 1979). **Yaşantı:** *Füruzan Diye Bir Öykü* (hzl. Faruk Şüyün, 2008).

Füruzan'ın
YKY'deki kitapları:

Lodoslar Kenti (1995)

Parasız Yatılı (1996)

Kuşatma (1996)

Benim Sinemalarım (1996)

Gül Mevsimidir (1996)

Gecenin Öteki Yüzü (1996)

Kırk Yedi'liler (1996)

Berlin'in Nar Çiçeği (1996)

Balkan Yolcusu (1996)

Redife'ye Güzelleme (1997)

Evsahipleri (1998)

Yeni Konuklar (1998)

Sevda Dolu Bir Yaz (1999)

Toplu Öyküler (Delta, 2003)

Toplu Öyküler - Toplu Romanlar (Delta, 2009)

Kış Gelmeden – Sevda Dolu Bir Yaz (Oyun, 2018)

Füruzan Diye Bir Öykü (Yaşantı, 2009)

Doğan Kardeş:

Yaz Geldi - Seçme Öyküler (2009)

FÜRUZAN

Kış Gelmeden
~
Sevda Dolu Bir Yaz

Oyun

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5233
Edebiyat - 1498

Kış Gelmeden - Sevda Dolu Bir Yaz / Fûruzan

Kitap editörü: **Murat Yalçın**
Düzeltili: **Cennet Türker**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**
Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **Akgül Yıldız**

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1. Cad. No: 16 Ümraniye-İstanbul
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 31345

1. baskı: İstanbul, Kasım 2018
ISBN 978-975-08-4363-1

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2018
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İÇİNDEKİLER

Kış Gelmeden • 7

Görüşler:

Füruzan (Yazar) • 55

Füruzan Tercan (Dramaturg) • 57

Funda Mete (Yönetmen) • 59

Sevda Dolu Bir Yaz • 69

Görüşler:

Vacide Öksüzcü (Rejisör) • 105

Eray Eserol (Rejisör Yardımcısı) • 107

Deniz Aytemur (Kondüvit) • 108

Kış Gelmeden

(2 Perde)

1997

Oyun Kişileri

MEHLİKA	(45, sonra 35 yaşlarında)
NAMIK	(50, sonra 30 yaşlarında)
ALİŞAN	(26 yaşında)
AYTEN	(30, sonra 16 yaşlarında)
KÜÇÜK ALİŞAN	(12, sonra 14 yaşlarında)
KORO	

Birinci Perde

(Perde karanlığa açılır. Bir klarnet sesiyle ışık yavaş yavaş sahnenin arkasındaki yüksek bir noktada bulunan koroyu aydınlatmaya başlar. Klarnet dönemlerle ilgili geçişleriyle İstanbul'u çizen bir müzik çalar. Bu müziğe yer yer kudüm ya da benzeri toklukta bir sese sahip bir vurgulu, bir ut da eşlik edecektir. Müzik dünyanın en eski metropollerinden biri olan İstanbul'u anlatan özelliklere sahiptir. Koroyla birlikte olan Ayten ve Alişan ilk bakışta ayırt edilmemelidir. Müzik yavaş yavaş erirken, İstanbul'la ilgili şiir başlar.)

–“İstanbul’un Selamlanışı” şiiri–

KORO: Bir eski kentin, ta uzaklardaki çok eski bir kentin
Verimli bir nakkaşın aşkla işlediği silueti
Yedi tepesinde padişah güzellemeleri yapıp boynu urulan

Paralı şairlerin el ayak çektiği
Göksel anılar bunlar kuşkusuz
Onu resim edip, tarih edip germek için midir hayat?

Doğasını üç yanı denizlerle sevişen
Oraya ancak ve ancak sözlere aldanmadan, elle, emekle,
gözle, yürekle gidilir.

AYTEN: Gençti gittiğinde,
Döneceğim diye
Öğrenmeliyim içimi kaldıran her şeyi eksigim ah...
Sonra ya?
Döneceğim
Dönüyorum
Dönmek
Dönerler mi?

Tüm zamanları çekiminde kullandı ana dilinde

Delikanlı
Bavulunu alıp İstanbul'a dikilip kalıyor
Kalelerin yoluk burçları
dibi dibine kurulu tezgâhlar
tere,
acıya.
Özlemlere
batmış İstanbul'un
kadife karası yumuşaklığına
hayran bakıyor

ALİŞAN: İstanbul
ağrılıdır çok evet
Hüzünden, öfkeden
Ağrılıdır çok
Evet,
Gecekondular sıkıştırıyor
Fesleğenler, sardunyalara
kavga
Bir gazel ana avrat söven

KORO: Çünkü o bilir
Dikenlerin tozladığı akşamlarında
Denizin kokusunu duymuştur
İstanbul kirlenince
Denizin hazinelerini çekip dökünerek
Yıkanacaktır
Çünkü o bilir
bir kentin doğumlusudur
(Koronun olduğu nokta kararır. Müzik de eriyerek biter.)

(Işık sahnenin alt bölümünü aydınlatır. Orta halli bir bodrum kat odası aydınlanır. Birkaç parça eşya ve bir orta masanın üstünde yemekle ilgili tabak, bardak vs vardır.)

MEHLİKA: Salatadan daha alacak mısın Namık?

(Yemeğin başından beri düzenli çiğneme sesleriyle dolan odada kadının sorusu beliren sessizlikte takılı kalır. Namık yutkunur. Başını "hayır" anlamında yukarı kaldırır, yeniden tabağına eğer yüzünü.)

MEHLİKA: Bugün izin için müdüre çıkabildin mi? Geçen yılki gibi gene sonbahara kalmasa sıran bari. Ben de diyorum ki dikişleri bir bırakayım. Tatile çıkalım... Yıllardır bunu düşünüyorum Namık bilsen...

(Ara... Sessizlik)

(Namık kadına döner. Düz bir anlamla doludur gözleri. Yeniden yemeğini yemeyi sürdürüp ses çıkarmaz.)

MEHLİKA: Sen geçen yıl hiç olmazsa Adapazarı'na kadar gittin. On beş gün annenlerde kaldın. Bu yıl şimdiden izin için sıraya gir. Birlikte şöyle İstanbul'un yakınlarında bir yerde on on beş gün olsun kalalım. Mutfaklı pansiyonlar varmış. Ben yemek de yaparım. Çok ucuza gelir, ha Namıkım.

(Ara... Sessizlik)

(Namık uzanıp ekmek tabağından bir dilim alır. Kopardığı ekmek parçasıyla dudaklarını kurular. İskemlesinin sırtlığına iyice verir kendini.)

NAMİK: Ben Adapazarı'na cenaze için gittim biliyorsun. On beş gün de kalmam gerekiyordu. Annem en büyük oğlunun hiç olmazsa yıllar sonra on beş gün yanında kalmasını istemişse... Üstelik bu da ölüm yüzünden gerekmişse, tatil mi yaptık diyelim!

MEHLİKA: Çarksuyu'na gezinizi anlatmıştın da. İlkbahar gibi her yan yeşermiştii demiştin. Bilmem, çok çok hoşlanmıştım anlatıklarından. Hem yemek filan da götürmüşsünüz annenlerle. Ne bileyim...

NAMİK: Annem ağlamaktan helak olmuştu. O yemek yemeliydi. Erkenden döndülerdi. Biz erkek erkeğe kaldık. Süleyman Eniş-

te, Hilmi Dayı, Doktor Ferit Bey, Davavekili Selahattin Efendi filan... Sen de buna gezme, tatil diyorsun. Kadın aklı... İşte...

(Namık duvardaki karakalem fotoğrafına bakar. Dilini ağzının içinde gezdirir. Bardağı alıp uzun uzun tutar. Suyun bardaktaki parıltısında umulmadık şeyler görüyormuşça ağır bir anlama bürünmüştür yüzü. Birden suyu içer. Bardağı masaya bırakır. Ağzın yağlı izi camın kıyısında kalakalmıştır.)

NAMIK: Tatil filan yapamayız biz Mehlika... Maaşımız son katsayısıyla üç otuz para arttı diye tatil yapamayız. Dikişten aldığın paraları da benim pek gördüğüm yok.

(Mehlika dalıp gittiği şeylerden öfkeyi andırır bir çabuklukla çeker kendini. Yanaklarına yükselen kızarıklık geçmiş yıllardaki güzelliğini kanıtlayıvermiştir. Sesinin titremesini engellemeye çalışarak konuşur.)

MEHLİKA: Bu yıl kömür paralarını ben yatırmadım mı Namık? Kaç kış sert geçti, kömür aldık. Ramazan bayramında kız kardeşin geldi Adapazarı'ndan, ona bir yünlü alıp dikmedim mi? Bunlar hangi parayla...

(Namık kadına değişmeyen soğuk bakışlarını diker, konuşmaya davranır. Durur. Yeniden yemeğini yemeye başlar. Mehlika çaresizlik dolu bir anlatımla gerilen yüzünü odanın sokağa açılan bodrum kat penceresine çevirir. Perdeler örtülüdür. Ellerini kucağına koyar. Zilin çalındığını duyarlar. Mehlika aynı anda yerinden kalkar. Kapıyı açmaya yönelir. Namık kol saatine bakar.)

NAMIK: Saati dokuzlamışız. Biri mi gelecekti bu gece Mehlika? Söylemeyi unuttun?

(Mehlika durular. Zilin çalınması kesilmiştir.)

MEHLİKA: Yanlış çalmışlardır belki de... Bazen üç numara yerine bizimkini çalıyorlar. Nedense kapıcı katı sanıyorlar hep, alt katta oturulunca. Yoo kimse gelmeyecekti. Belki Şadımanlar'ın aklına estiyse. Yok canım. Hidayetler pazartesi gecesi çıkmazlar hiç.

(Zil yeniden çalar diye bir süre beklerler. Ses yinelenmeyince Mehlika oturur.)

MEHLİKA: Neyse... Belki de tatil yapabiliriz. Hep böyle karamsar olma ne olur Namık. Daha kırkımıza gelmeden... Olduğumuz yere neden bu kadar kakılalım... Gerçi senin dışarıda günlerin...

(Zil yeniden çalar. Bu kez Namık kalkar.)

NAMIK: Ne densiz şey yahu... Durup durup çalıyor. Ben bakayım, sen masayı toparla.

(Giriş kapısıyla, genişçe bir oda olan yemek yedikleri yeri ayıran ara kapıyı açar. Ayakkabıların, giyim eşyalarının bulunduğu dar sahanlıkta bir süre durur. Kadın masadan aldığı iki tabakla kıpırdamadan bakmaktadır yarı karanlığa. Yedikleri şeylerin gelenlerce görünmesinin uygunsuzluğunu düşünür. Elindekileri yeniden masaya bırakır. Tabakların üstüne muşambayı katlar. Yeniden bir sessizlik oluşur odada.)

(Namık dış kapıyı açar. Bakınır. Kat aralarının ışığı sönmüştür. Gelenin yüzü içerden solarak taşan aydınlığın dışında kalır. Görünen salt elleridir. Birinde bavul, ötekindeyse yuvarlak, üstten boğumlu, koyu renk deri bir torba vardır.)

NAMIK: Kimi istediniz? (diye sorar Namık). Birini mi aradanız?

ALİŞAN: Ben Alişan, enişte... (der genç, pürüzlü bir sestir bu). Beni tanımadınız mı?

(Namık susar. Homurdanır gibi bir şeyler mırıldanır. Kapıda bekleyene ardını döner. Odaya değil mutfak kapısına bakar. Yersiz bir iki davranıştan sonra.)

NAMIK: Haa yaa Alişan... Bak Mehlika, kim gelmiş!.. (Karısını arar, göremez. Kıpırdayan bir gölgenin ılık değişimiyle şaşırır). Sen burada mıydın Mehlika... Bak kim gelmiş, Alişan gelmiş.

(Mehlika Namık'ın yanından sıyrılır. Kollarını yüzü görünmeden duran karaltıya doğru uzatır. Birden gövdeyi göğsüne doğru sıkıca sarar.)

MEHLİKA: Kardeşim. Alişancığım, sekiz yıl sonra... Nerden çıktın! Bugün hep gözüm seğiriyordu. Biri gelecek Mehlika diyordum, hem de uzaktan. Gelecek ya kim bakalım gelecek evet... Sen sen hiç, ama hiç...

(Mehlika'nın ağlamaya başladığı sesinden anlaşılır. Soluması karışır, güçlkle bağlar sözcükleri birbirine. Başını anca göğsüne erişebildiği ince uzun gövdeye dayamıştır. Sardığı genç bedeninin dayanıksızlık duygusu veren inceliğinin de artırdığı ağlama isteğinin boğulurcasına bastırmasını yatıştırılmaz.)